

A Vidékfejlesztési Minisztérium értékelése az ausztriai Nickelsdorf település és a magyar államhatár közelébe tervezett szélerőműpark környezeti hatásvizsgálati eljárásáról

2011. november 8-án hivatalos értesítés érkezett az osztrák szövetségi környezetvédelmi tárcától, amely szerint a magyar határ menti régióban Nickelsdorf és az országhatár között egy 9 szélerőműből álló szélerőműpark építését tervezik. A beruházás környezetvédelmi engedélyezése 2011. novemberben megkezdődött Ausztriában.

A projekt környezetvédelmi engedélyezési folyamatának kezdetén hatályos, a *Tanács egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 85/337/EGK irányelv* (a továbbiakban: KHV irányelv) és az *országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, Espooban (Finnország), 1991. február 26. napján aláírt egyezmény* (továbbiakban: espooi egyezmény) előírásainak megfelelően áttekintettük az ausztriai Nickelsdorf közelébe tervezett szélerőműpark környezeti hatástanulmányát.

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2012. január 20-án írásban jelezte az osztrák környezetvédelmi tárcának, hogy a Nickelsdorf mellé tervezett szélerőműpark jelentős, elsősorban természetvédelmi jellegű környezeti hatást gyakorolhat a magyar területen is, a szélerőművek országhatárhoz közeli elhelyezkedése miatt, ezért Magyarország az espooi egyezmény szerint hatásviselő félként be szeretne lépni az osztrák környezeti hatásvizsgálati eljárásba. A döntés indoklásaként 2012. január 27-én megküldte a tervezett projekt környezeti hatástanulmányára vonatkozó álláspontját.

A *környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet* eljárásjogi szabályainak eleget téve a környezeti hatástanulmány értékelésébe bevontuk a feltehetően érintett hatóságokat és a nyilvánosságot. A teljes dokumentációt szakhatósági értékelés céljából megküldtük a térségben a környezeti hatások megítéléséért felelős hatóságoknak. Az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget (Győr); az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságot; a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóságot; a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságát, az Országos Tisztifőorvosi Hivatalt; továbbá a Vidékfejlesztési Minisztérium szakfőosztályait kértük fel az előzetes vizsgálati dokumentáció értékelésére. A rendelkezésre álló dokumentumok elektronikus változatát 6 hétig a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján közzétettük. A feltehetően érintett önkormányzatok (Jánossomorja, Várbalog, Mosonszolnok és Hegyeshalom), valamint a civil szervezetek közvetlenül is értesítést kaptak, és lehetőségük volt észrevételeket tenni a környezeti hatástanulmányhoz a hatályos jogszabályoknak megfelelően.

1. A környezeti hatástanulmány értékelése

A környezeti hatástanulmány értékeléséhez a magyar szakértők rendelkezésére az alábbi dokumentumok álltak rendelkezésre:

Tanulmány címe	Terjedelem	Nyelv	Hozzáférés¹
▪ Technikai jelentés	50 oldal	német magyar	2011.11.10. 2011.11.10.
▪ Környezeti hatástanulmány, összefoglaló	46 oldal	német magyar	2011.11.10. 2011.11.10.
▪ Környezeti hatástanulmány, tartalomjegyzék	1 oldal	német	2011.11.10.

¹ A magyar fél számára a dokumentumok megküldésének időpontja

A környezeti hatástanulmányra a rendelkezésre álló időszak alatt lakossági bejelentés, észrevétel nem érkezett. A hivatalos magyar álláspont a magyar környezetvédelmi hatóságok véleményének összegzése a környezeti hatásvizsgálati eljárás eredményeiről.

A véleményezés célja mindenekelőtt annak ellenőrzése, hogy a hatásvizsgálat határokon áttérjedő hatásokra vonatkozó megállapítása megfelelően megalapozott-e, s ennek okán a hatásvizsgálat teljességének, módszerének, input adatainak és eredményeinek, valamint az ebből levont következtetések relevanciájának ellenőrzése.

Konkrét észrevételek

A szakértők észrevételei alapján az engedély kiadása előtt az alábbi pontok átgondolása, megbeszélése szükségeszerű.

A beruházási terület 1500-3500 méterre található a magyar államhatártól. Természetvédelmi szempontból a tervezett szélerőműpark a Mosoni-sík Különleges Madárvédelmi Terület (HUFH10004 Natura 2000 terület) közvetlen közelében helyezkedik el. A terület fő jelölőfajai: tűzok (*Otis tarda*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), kék vércse (*Falco vespertinus*), rétisas (*Haliaeetus albicilla*), parlagi sas (*Aquila heliaca*). A Natura 2000 terület kijelölésének elsődleges célja a területen élő fajok populációinak kedvező természetvédelmi helyzetének kialakítása, fenntartása volt.

A tervezett szélerőműpark természetvédelmi hatásai Hegyeshalom, Várbalog, Mosonszolnok és Jánossomorja közigazgatási területét biztosan érintik. A szélerőműpark üzemeltetése több fokozottan védett, illetve jelölő közösségi jelentőségű madárfaj (tűzok, parlagi sas, kerecsensólyom, rétisas) Mosoni-síkon költő, illetve telelő állományára várhatóan káros hatással lesz, így a szélerőműpark létesítését és üzemeltetését természetvédelmi szempontból nem tartjuk elfogadhatónak.

A környezeti hatástanulmány egyik gyenge pontja, hogy a területen élő jelölőfajok állományára kifejtett hatásokat a környezeti hatástanulmány kizárólag az osztrák oldal, valamint csak a parlagi sas és a rétisas vonatkozásában értékelte, azokat jelentősen alulbecsülve, illetve nem fogalmazott meg számottevő kármérséklő vagy kiegyenlítő intézkedéseket sem az osztrák, sem a magyarországi érintett hatásterületekre.

Tűzok

A szélerőműpark létesítése és üzemeltetése legjelentősebb hatással várhatóan a Mosoni-sík tűzokállományára lesz, amely egységes és a hatások tekintetében is elválaszthatatlan állományt alkot a magyar–szlovák–osztrák hármashatár közelében lévő élőhelyeken. A környezeti hatástanulmányból is kiderül, hogy a beruházási terület is alkalmi táplálkozó területe a tűzoknak, a vele délkeleti irányban szomszédos területek pedig kisebb jelentőségű, de rendszeres fészkelőhelyei. A beruházási terület a legjelentősebb tűzokéőhelyek (Heideboden–Hanság–Mosonszolnok térsége) közé ékelődve akadályozza a tűzokok mozgását. A szélerőműpark által kiváltott elkerülő magatartás által tovább csökken a tűzokok számára alkalmas, táplálkozásra és helyváltoztatásra használható területek kiterjedése. A tervezett szélerőműpark elszigetelő hatása tovább erősíti a már így is meglévő magasfeszültségű vezetékek, autópálya, főút, településláncolat, fás élőhellyel szegélyezett vízfolyások által képezett barrier hatását. A fentiek szerint a tárgyi szélerőműpark megvalósulása jelentősen növeli a nyugat-pannon tűzokállomány által használt élőhelyfoltok egymás közötti elszigetelődését, valamint a szélerőműpark által kiváltott elkerülő hatás következtében is csökken a tűzokok számára használható terület nagysága.

Továbbá a beruházási terület földrajzi elhelyezkedésétől fogva, valamint a térségből származó tűzok-előfordulási adatokat ismerve biztosan állítható, hogy a beruházási terület a növekvőben lévő nyugat-pannon tűzokpopuláció számára potenciális fészkelőhely lehetne a jövőben, amennyiben ott tűzokbarát mezőgazdasági termelést folytatnának. Ennek lehetőségét a szélerőműpark megvalósulása teljesen kizárja, ami erősen akadályozza a térségben eddig megvalósult eredményes, nemzetközi tűzokvédelmi tevékenységek érdekeit, és annak további sikerét – a tűzokpopuláció további növelése terén – kifejezetten gátolja.

Ragadozó madarak

A határ magyar oldalán, a tervezett szélerőműparktól néhány kilométer távolságban parlagisas- és kerecsensólyom-revír is található. A környezeti hatástanulmány mindkét faj, továbbá a rétisas tekintetében is erősen alábecsüli a várható negatív hatásokat.

Több éves megfigyeléseink alapján a tervezett szélerőműparktól 3000 m-en belül a határ magyar oldalán fészkel a fokozottan védett kerecsensólyom. A fészkelő madarakra a Kerecsen Life+ program és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Soproni Helyi Csoportjának kutatási programja keretében is műholdas jeladókat erősítettek fel, s az így kapott adatok alapján egyértelműen látható, hogy a madarak leggyakrabban használt élőhelyével átfedésben van a nickelsdorfi tervezési terület.

Télen nagy számban (5-8 példány) fordulnak elő a tervezési területtől alig 2000 m-es távolságban fekvő határ menti szántókon – és így vélhetően a szóban forgó területen is – a fokozottan védett parlagi sas, valamint rétisas egyedei. 2010-2011-ben rendszeresen párban mozgott itt két parlagi sas, tehát a tervezési terület, illetve közvetlen környezete potenciális fészkelőhelye is a madárnak.

A levél-mosonszolnoki szélerőműparkban végzett kutatások (Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Soproni Helyi Csoport és a szélparkot üzemeltető Kft.) során kiderült, hogy a kerecsensólyom és más ragadozó madarak esetében nem mutatható ki jelentősebb elkerülő magatartás az élőhelyükre telepített tornyok esetében, így jelentős a fennálló ütközési veszély, mely az állatok pusztulásával járhat.

2. Ügyféli jogállás (locus standi)

A **Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság** a tervezett projekttel kapcsolatban a hatályos osztrák környezeti hatásvizsgálati jogszabályoknak megfelelően írásbeli kifogást, észrevételt nyújtott be német nyelven az osztrák nyilvános szakaszban, és ezzel **ügyféli jogállást** (részvételi és fellebbezési jogot) szerzett az osztrák engedélyezési eljárásban. A kifogást tartalmazó levelet 2011. december 12-én a Burgenlandi Tartományi Hivatalhoz címezve postán küldte el a Nemzeti Park Igazgatóság.

3. Nyilvános fórum

A hatályos magyar jogszabályok értelmében a Vidékfejlesztési Minisztérium a környezeti hatásvizsgálati eljárás esetében **nyilvános fórumot** szervezett, és arra meghívta a kibocsátó fél képviselőjét. A nyilvános fórumon a beruházó képviselője bemutatta a tervezett projektet, a lakosság részéről érdemi kérdés, észrevétel nem hangzott el. A nyilvános fórumon papír formában rendelkezésünkre bocsátott az osztrák fél egy térképet, amely a térségben a tervezett, engedélyt kapott és megépült szélerőműparkok elhelyezkedését mutatja be, a térkép elektronikus változatát nem kaptuk kézhez. A magyar államhatárhoz közel, az osztrák oldalon a szélerőműparkok zsúfolt elhelyezkedése a magyar természetvédelmi szakértők számára újabb kérdéseket vetett fel, amelyet szintén a környezeti hatástanulmány értékelése során szükségessé vált szakértői konzultáción kívántak megbeszélni.

4. Szakértői konzultáció

A felmerült észrevételek megbeszélése érdekében a hatóságok és a szakértők kezdeményezésére **szakértői konzultációt tartottak a felek a további aggályos pontok megbeszélésére**. A szakértői konzultáció 2012. április 19-én Budapesten, a Vidékfejlesztési Minisztérium épületében került megrendezésre, és az alábbi témaköröket vitatták meg:

- ⇒ **A Karlwald-Mönchhof települések közelébe tervezett 46 szélerőműből álló szélerőműpark környezetvédelmi engedélyezési folyamata**

- A Karlwald-Mönchhof közelébe tervezett 46 szélerőműből álló szélerőműpark engedélyezési folyamatának megindulásáról nem is küldött Ausztria az espooi egyezmény szerinti értesítést, mert a **Burgenlandi Kormányhivatal álláspontja szerint a projekt környezetvédelmi hatásai feltételezhetően már nem érintik a magyar területet.**
- Erről a szélerőműpark **projekt-tervről Magyarországnak** a nickelsdorfi projekt KHV eljárásának keretében szervezett szakértői konzultációig **nem is volt tudomása**, holott a Nickelsdorf 1 projekt nyugati tornyainál **a magyar határhoz közelebb (mintegy 2 km-re) helyezkednek el** a Mönchhof projekt keleti tornyai. A **projekt már jogerős építési engedéllyel rendelkezik**, sőt egyes tornyai már meg is épültek, nem volt lehetőség Magyarországnak számára az espooi egyezmény szerinti eljárásban történő részvételle.

⇒ **A hatásterületen végzett tervezett monitoring program**

- A Pándorfi-síkon a költési siker monitorozása folyamatos a kulcsfontosságú madárfajok esetében. Az osztrák fél tájékoztatása szerint **2007-2010 között célzott tanulmányt** végeztek, 120 torony körzetében vizsgálták a mortalitás és az élőhelyvesztés hatásait. A kutatást lezárták, a közeljövőben publikálják az eredményeket.
- Az osztrák hatóság szakértője **nem tudott nyilatkozni arról, hogy a Nickelsdorf 1 projekt környezetvédelmi engedélyében tesznek-e az ütközési monitorozás előírására (mortalitás és az élőhelyvesztés vizsgálatára) vonatkozó kikötéseket.** Ez a magyar fél szempontjából fontos lenne, mivel az érintett Natura 2000 terület jelölő madárfajaira a beruházás biztosan negatív hatással lesz.

⇒ **Kompenzációs intézkedések**

- A Vidékfejlesztési Minisztérium álláspontja szerint a Nickelsdorf 1 szélerőműpark-projekt révén jelentős káros környezeti hatás várható a magyar oldalon is (tekintettel a határ menti térségben élő, a határ mindkét oldalát használó madárállományokra), ezért itt is szükség lehet az espooi egyezmény szerinti kompenzációs intézkedésekre. A Nickelsdorf 1 projekttel kapcsolatban **nem tervez a beruházó természetvédelmi kompenzációs intézkedéseket a magyar területen.** A kizárólag osztrák oldalon tervezett kármérséklő intézkedések csak az élőhelyvesztést próbálják kompenzálni, a leütésveszéllyel nem számolnak.
- A szakértői konzultáción ismertetett új osztrák álláspont szerint csak a **projektkomplexum egészére** tervezik az Andau-Halbtorn projekt esetében 2010. októberben szakértői konzultáción kizárólag arra a projektre megállapított magyar oldali kompenzációs intézkedéseket².
- Az Andau-Halbtorn szélerőműpark KHV engedélyezési folyamata során kompenzációs intézkedésként ígért **földkábel-fektetési munkálatok az osztrák fél határozott tájékoztatása szerint 2012. júniusban elkezdődnek Magyarországon.** A magyar fél felhívta a figyelmet arra, hogy **nem tud a magyar oldali beruházások környezet- és természetvédelmi engedélyeztetésének megindításáról**³, és kérte, hogy már a tervezési fázisban is vonják be a magyar oldalon illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőséget, valamint a nemzeti park igazgatóságot, tekintettel arra, hogy a magyar oldalon közvetlenül a határ mentén, mintegy 2 km-re a beruházástól Natura 2000 terület található (Mosoni-sík Különleges Madárvédelmi Terület HUFH10004).

⇒ **Kumulatív hatások**

² Az osztrák oldali kompenzáció összesen tornyonként 2 ha parlagterületet jelent az osztrák fél tájékoztatása szerint, ez összesen kb. 150 ha terület, amiből jelenleg 115 ha-on már megvalósult az intézkedés. Az Andau-Halbtorn projekttel kapcsolatos magyar oldalon végzett kompenzáció 10,5 km szabad vezeték földkábelrel történő kiváltását és 7,5 ha terület parlaggá alakítását jelenti. Amennyiben a 10,5 km szabad vezeték földkábellel alakítása nem valósul meg, akkor a beruházó vállalja 52 ha ugarterület kialakítását magyar területen.

³ Az érintett engedélyező magyar hatóságok megerősítették, hogy az andaui projekt kompenzációs intézkedései közé tartozó, magyar területen tervezett földkábelezési munkálatok megkezdésére irányuló kérelem benyújtása a hivatalos álláspont kiadásának napjáig nem történt meg.

- Az Európai Bizottság előírásainak megfelelően a közös hatásterületen levő projektek kumulatív hatásait is figyelembe kell venni a környezeti hatásvizsgálat során. Az eljárás megindításakor hatályos KHV irányelv, valamint a 2012. február 17-én hatályba lépett új jogszabály, az *Európai Parlament és a Tanács egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv* előírásai szerint is a projekt más projektekkel való kumulatív hatásait be kell mutatni a kiválasztási kritériumok között.
- Ismeretes, hogy a tervezett projekt hatásterülete szomszédos a 93 szélerőművet tartalmazó andai szélerőműparkkal, amelynek a környezeti hatásvizsgálati eljárása 2010-ben folyt, és még abban az évben jogerős építési engedélyt is kapott. Továbbá a tervezett szélerőműparktól nem messze több szélerőműpark is üzemel vagy már építési engedélyt kapott, de ezeknek a kumulatív hatásáról nem tesz említést a nickelsdorfi projekt környezeti hatástanulmánya.
- Tekintettel arra, hogy a tervezett **projektek hatásterülete gyakorlatilag megegyezik a 2010-ben KHV engedélyezési folyamat tárgyát képező szélerőműpark hatásterületével**, annak északi-északnyugati meghosszabbítása a Nickelsdorf 1 és Mönchhof közelébe tervezett szélerőműparkok területe, ez aggodalommal tölti el a magyar környezet- és természetvédelmi szakembereket. Ez a nemzetközi és az EU-joggyakorlat nem megfelelő alkalmazására utal, a projekt **darabonként történő engedélyezés tényének lehetőségét veti fel, amelyet a hatályos EU-irányelv tilt.**
- A szakértői konzultáción kapott tájékoztatás szerint a szélerőműpark-projektek engedélyezése során **a kumulatív hatások vizsgálatát csak a projekt tervezési fázisa előtt vizsgálták**, és a régióba tervezett szélerőművek összességére végzett kumulatív vizsgálat alapján jelölték ki a beruházásra legalkalmasabbnak tűnő területeket. **Az EU által előírt joggyakorlattal ellentétben** ezen tanulmány által kijelölt zónabeosztást, azaz a határ menti terület ipari felhasználási lehetőségeit⁴ bemutató **dokumentumot nem bocsátották kellő időben Magyarország mint hatásviselő fél rendelkezésére, amelyből a terület szélerőműparkokkal történő beépíttessége korábban megítélhető lett volna.**

⇒ A konzultációt követő teendők meghatározása

- A magyar fél kérte, az osztrák fél ígéretet tett arra, hogy a konzultációt követően **megküldi**
 - a kumulatív hatásokról készült tanulmányt és legalább annak magyar nyelvű összefoglalóját;
 - az aktualizált kompenzációs intézkedéseket bemutató térképet, valamint
 - a Parlamenti akciótervet német és magyar nyelven.
- A felek megállapodtak abban, hogy csak a jegyzőkönyvben felsorolt dokumentumok magyar fél számára történő **megküldése és értékelése után állítja össze a magyar fél a hivatalos végső álláspontját** a környezetvédelmi hatásvizsgálati eljárásról. Ezt megküldi az osztrák espooi kapcsolattartónak, majd az **osztrák hatóság – figyelembe véve a magyar álláspontot is** – meghozza a döntést, amelyet megküld a magyar környezetvédelemért felelős tárca számára.
- A **magyar fél felajánlotta a szakmai együttműködést** az esetleges további tervezési folyamatokhoz, beleértve a **kompenzációs intézkedések** megfogalmazását is, amelyet az osztrák fél üdvözölt.

A szakértői konzultáció jegyzőkönyvének német nyelvű változatát 2012. április 26-án a magyar fél jóváhagyás céljából megküldte az osztrák félnek, az osztrák féltől válasz – két módosítással – 2012. június 8-án érkezett. A javasolt módosítások magyar szakértőkkel történt konzultációját követően a jegyzőkönyvet 2012. június 22-én fogadta el a magyar fél.

5. A kiegészítő tanulmányok véleményezése

Az espooi eljárás során az alábbi kiegészítő tanulmányokat bocsátotta az osztrák fél a magyar szakértők rendelkezésére az országhatáron átnyúló környezeti hatások értékeléséhez:

⁴ 1. szélerőműparkok létesítésére alkalmas, 2. feltételekkel alkalmas és 3. tiltott terület

Tanulmány címe	Terjedelem	Nyelv	Hozzáférés⁵
▪ A 2012. február 27-én az osztrák környezetvédelmi tárcának megküldött, a projekt környezeti hatástanulmányára adott magyar hivatalos álláspontra adott válasz	9 oldal	német magyar	2012.03.22. 2012.03.22.
▪ Parlagi sas akcióterv	20 oldal	német magyar	2012.04.20. 2012.05.22.
▪ A térségbe tervezett szélerőműparkok kumulatív hatásainak elemzésével kapcsolatos tanulmány (~Traxler-tanulmány)	70 oldal	német magyar	2012.04.20. szakértői konzultáción rögzített ígéret ellenére nem ⁶
▪ Osztrák oldali kompenzációs térképek	3 db	német	2012.06.13.

A kiegészítő tanulmányokban előirányzott élőhelyjavító intézkedések várhatóan nem képesek kompenzálni a szélerőműparkok által kiváltott elkerülő magatartásból adódó negatív hatásokat.

Az osztrák fél által a **kumulatív hatások vizsgálataként megjelölt** „Rahmenbedingungen für den Ausbau von Windkraftanlagen im Bezirk Neusiedl am See aus der Sicht des Vogelschutzes” című, német nyelven megkapott tanulmányt jelen körülmények között nem tartjuk elfogadhatónak a kumulatív hatások vizsgálatának céljára az alábbiak miatt:

A magyar fél a tanulmányt az osztrák fél ígérete ellenére csak német nyelven kapta meg. A 2012. június 20-án elektronikus levélben érkezett tájékoztatás szerint nem küld további fordítást a környezeti hatások megítélése érdekében a magyar fél számára, ezért a tanulmány véleményezésére csak korlátozott lehetőség állt rendelkezésre. Az osztrák fél pedig több, a térségben tervezett szélerőműpark engedélyezése során tényként kezelte a tanulmány megállapításait, miszerint a tervezett szélerőműparkok kumulatív hatásai természetvédelmi szempontból nem lesznek jelentősek.

A kiegészítő tanulmányok érdemben nem cáfolták azon korábbi felvetésünket, miszerint a térségbe tervezett szélerőműparkok megvalósulása jelentősen növeli a nyugat-pannon tűzokálomány által használt élőhelyfoltok egymás közötti elszigetelődését, valamint a szélerőműpark által kiváltott elkerülő hatás következtében is csökken a tűzokok számára használható terület nagysága.

A kumulatív hatások vizsgálatát az érintett védett, illetve közösségi jelentőségű ragadozómadár-fajok tekintetében sem tartjuk megfelelőnek.

Természetvédelmi szempontból elhibázottnak tartjuk azt a koncepciót, amely szerint az osztrák hatóságok sorra engedélyezik a védett, illetve közösségi jelentőségű madárfajok fontos élőhelyei közé ékelődő szélerőműparkok létesítését.

A tanulmány megállapítja, hogy a szélerőműpark telepítése közvetlen veszélyt jelent a parlagi sas számára; véleményünk szerint a leírt kompenzációs intézkedések nem alkalmasak a parlagi sasok számára közvetlen veszélyt jelentő ütközésveszély kompenzálására. Ismeretes, hogy a ragadozó madaraknál az ütközésveszély (és nem az elkerülés miatti élőhelyvesztés) dominál, mert többnyire nem mutatnak elkerülő viselkedést a szélerőművekkel szemben. Ezt németországi és hazai vizsgálatok

⁵ A magyar fél számára a kiegészítő dokumentumok megküldésének időpontja

⁶ A tanulmány **magyar nyelvű változatának** rendelkezésre bocsátását – de **legalább** a tanulmány **összefoglalóját** – az osztrák fél a szakértői konzultáción megígérte. A jegyzőkönyvben rögzítettek ellenére **2012. június 20-án** az espooli kapcsolattartó és a Burgenlandi Kormányhivatal környezetvédelmi vezetőjének elektronikus úton érkezett tájékoztatása szerint az **osztrák fél nem küld több fordítást**.

is igazolják: a szélerőműparkoknál talált elpusztult madarak jelentős része ragadozó volt – általában a térségben gyakrabban előforduló fajok egyedei.

Véleményünk szerint kevés az a parlagterület-mennyiség, amelyet a szélerőművek hatásainak kompenzálására tervez a beruházó (115 ha elszórva a térségben), figyelembe véve azt a tényt, hogy egyetlen parlagisas-pár mozgáskörzete is jóval nagyobb ennél (mintegy 3000 ha). Madármegfigyelési adatok alátámasztják azt a tényt, miszerint a szélerőműpark-komplexum tervezett helyszínei (Andau-Karlwald-Nickelsdorf) legalább egy pár fészkelőhelyét és annak közvetlen környezetét lefedi. A kumulatív hatásoknál ezt a 3 szélerőműparkot és azok teljes területét is számításba kellett volna venni, mint a parlagi sas élőhelyéből elvett részt, illetve mint a parlagi sas és egyéb ragadozó madárfajok számára közvetlen leütés-veszélyt jelentő objektumokat.

Ahogy az a szakértői konzultáción is elhangzott és a jegyzőkönyvben rögzítésre került, a magyar természetvédelmi szakemberek mind hazai, mind nemzetközi tapasztalataikkal segítik a jövőben az osztrák kollégák parlagisas-védelmi erőfeszítéseit – amennyiben erre igényt tartanak.

6. Magas szintű államtitkári megbeszélés

A „Közép-Európai Párbeszéd a Rio+20 Konferenciáról” rendezvényt követően 2012. május 31-én Budapesten magyar-osztrák államtitkári találkozóra került sor, ahol Dr. Illés Zoltán környezetügyi államtitkár vendégül látta Günter Liebel urat, az osztrák környezetvédelmi tárca környezetügyért felelős államtitkárát. Megbeszélésük érintette az osztrák szélerőműparkok engedélyezési eljárásának jelenlegi helyzetét is, és az Illés államtitkár úr által felvázolt probléma orvoslására és államtitkár úr kérésére Günter Liebel úr **ígéretet tett** az engedély kiadása előtt a tervezett projektek **magyarországi kompenzációjának újratárgyalására**.

7. Összegzés

Magyarország területén a tervezett Nickelsdorf 1 szélerőműpark-projekt jelentős országhatáron átnyúló természetvédelmi jellegű hatást gyakorolhat a magyar területen is a szélerőművek országhatárhoz közeli elhelyezkedése miatt, ezért a fent ismertetett indokok alapján **Magyarország nem járul hozzá a tervezett projekt környezetvédelmi engedélyének kiadásához**.

Tekintettel arra, hogy közösségi szinten védett ragadozómadárfajok élnek az osztrák-magyar határszakasz közvetlen közelében, és e fajok költéskori mozgáskörzete a fészkelőhely környezetében minimum 3 km sugarú kört fed le, ezért a magyar fél **határozottan kéri Ausztriát**, hogy minden, az **országhatártól 3 km-en belül elhelyezkedő** szélerőmű és egyéb ipari jellegű **beruházás tervezése esetén egyeztessen a magyar természetvédelemért felelős hatósággal**. A magyar fél természetesen felajánlja széleskörű hazai és nemzetközi tapasztalatainak megosztását, szakmai együttműködését a további tervezési folyamatokhoz.

A fentiek alapján úgy tűnik, hogy **Ausztria** az andai szélerőműpark-projekt környezetvédelmi engedélyezése után is **tovább folytatja a rossz gyakorlatot, kizárja Magyarországot mint hatásviselő felet a nemzetközi és EU-s jogainak gyakorlásából; megakadályozza, hogy konstruktívan részt vehessen a nemzetközi engedélyezési eljárásban, érvényesíthesse érdekeit úgy, hogy annak joghatása legyen**. A helyes joggyakorlat gyakorlásából történő kirekesztés természetkárosítással, visszaállíthatatlan kárral fenyeget Magyarország területén, ezért **Magyarország EU-keretek közötti jogorvoslati megoldásokat fontolgat**.

A fenti gyakorlatból adódó sérelem rendezésére Magyarország számára elfogadható lehetőség az lenne, ha Ausztria

- **leállítaná a térségben** az érintett (Andau, Mönchhof és Nickelsdorf 1) szélerőműparkok engedélyezési folyamatát és építését, **felülvizsgálná** a környezeti hatásvizsgálati eljárásokat, és **újratárgyalná** Magyarországgal a komplexumot alkotó összes szélerőmű tervezett helyét;

- **további természetvédelmi kompenzációs intézkedéseket írna elő túzok, parlagi sas és kerecsensólyom fajokra a magyar területen,** és garanciát adna azok kivitelezésére (az andai szélörőműpark kapcsán beígért kompenzáció teljesítése mindeztáig nem indult meg). **Kérjük** ennek **felülvizsgálatát,** és a kompenzáció mértékének meghatározását az engedély kiadása előtt **újabb szakértői konzultáció(ko)n** kívánjuk megtárgyalni.
- **kötelező monitoring vizsgálatot írna elő** a szélörőműparkok hatásterületén, amely kiterjed a hatásterületen élő fajok **mortalitásának és élőhelyvesztésének vizsgálatára;**
- a **jövőben egyeztetést** folytatna Magyarországgal a Burgenland tartomány területén, a **magyar határ 3 km-es körzetében** tervezett további szélörőműparkok tekintetében.